

Medicinska IT-lösningar på väg in i amerikansk sjukvård

Det finns mycket att göra inom den svenska sjukvården vad gäller IT-projekt för läkare. Enligt en medicinsk nyhetskanal på Internet ligger den svenska utvecklingen inom medicinska IT-lösningar cirka 18 månader efter den amerikanska. På många medicinska högskolor i USA utrustas numera läkarstudenter med handdatorer för att kunna ta del av uppdaterad medicinsk information.

OLA LANDGREN

leg läkare, Karolinska sjukhuset,
centrum för hematologi, divisionen för
medicin, Stockholm
(ola.landgren@ks.se)

II Inom flera branscher (till exempel flyget) har man kommit mycket längre än vad vi har gjort inom sjukvården när det gäller förebyggandet av olika fel och olyckor. Samma sak gäller arbetet med att samla in och bearbeta uppgifter kring olika uppkomna misstag.

Möjligheterna för vården är stora när det gäller utvecklingen inom detta område. För patienterna skulle det kunna innebära en säkrare och jämnare kvalitet, och för läkarna skulle det kunna innebära en säkrare och bättre arbetsmiljö. Även ur ett resursperspektiv kan det ibland tyckas konstigt att vi i modern tid inte har mer handfasta riktlinjer tillgängliga ute i vården, både när det gäller diagnostik och behandling, för att begränsa onödiga prover och undersökningar.

Sverige steget efter USA

Enligt den medicinska nyhetskanalen Slashmed (<http://slashmed.org>) ligger den svenska utvecklingen inom medicinska IT-lösningar cirka 18 månader efter den amerikanska. Att ta del av den amerikanska marknaden kan kanske därför vara ett sätt att skåda in i den stundande svenska framtiden. Låt oss ta del av sådant som finns att läsa på Internet.

Enligt en rad etablerade Internetsajter pågår för närvarande ett antal medicinska IT-projekt med handdatorlösningar vid olika amerikanska sjukhus. Bland de topprankade institutionerna finns: Harvard Medical School, Johns Hopkins, University of Pennsylvania, Duke, UCSF, Stanford och Yale. Amerikanska medicinstudenter och läkare som läser och/eller arbetar vid sjukhus med pågående medicinska IT-projekt kan använda handdatorer i föreläsningssalarna, »bedside« eller när de rör sig runt ute på sjukhusen.

I september 2001 tillkännagavs nyheten att man vid Harvard hade utrustat 650 studenter med handdatorer. Varje handdator är försedd med applikationen mobileMICROMEDEX, vilken spänner över områdena läkemedelsinformation, alternativmedicin, akut omhändertagande samt toxikologi.

Avsikten är att förse varje användare med uppdaterad professionell medicinsk information som beslutsstöd ute i verksamheten. MICROMEDEX finns även i en Internetversion. Det rör sig om en typisk amerikansk programvara som fokuserar på läkemedel (godkända i Amerika) samt en rad olika farmakologiska tillämpningar. Bland annat kan man testa om olika substanser för intravenöst bruk går att ge samtidigt i samma infart.

Man kan även mata in alla läkemedel som en viss patient använder, för att sedan välja funktioner som interaktioner och biverkningar.

Sannolikt borde det finnas utrymme för motsvarande system i den svenska sjukvården. Tänk om varje större sjukhus hade tillgång till denna typ av beslutstödssystem i sina intranät. Även kringliggande primärvård skulle kunna använda applikationerna, vilka borde vara av värde till exempel när en patient skall remitteras för poliklinisk utredning.

Patientjournaler på handdatorn

Ohio State University College of Medicine har under hösten 2001 införskaffat 1 000 handdatorer för studenterna på tredje och fjärde året samt för AT-läkarna.

Vid Appalachian Mountain-området i östra Kentucky har studenterna som går sitt andra kliniska år utrustats med handdatorer, både för att komma åt medicinska databaser och för att ta del av patientjournaler tillhörande de patienter som de undersöker under sina kliniska tjänstgöringar. Man har tillika valt att införskaffa handdatorer för de studenter som

Tema: Handdatorer

skall ta läkarexamen, så de kan använda handdatorer med medicinska applikationer under sin förestående AT-tjänst. Vid Albany Medical College i New York skall 350 AT-läkare och 500 medicinstudenter utrustas med handdatorer. Handdatorerna kommer att vara försedda med applikationer som kan läsa patientjournaler (ePocrates) samt en rad olika andra applikationer från företaget Handheldmed, till exempel applikationen 5 Minute Clinical Consult. Studenterna kommer även att kunna registrera olika praktiska moment under utbildningen, till exempel hur många barn de har varit med och förlöst, hur många gånger de har utfört en viss undersökning och så vidare.

Finns hopp

Det finns även medicinska högskolor i USA där man utvecklar egna medicinska applikationer, däribland nämns Ohio State University College of Medicine. Parallellt med egna system använder de också flera olika kommersiella lösningar, till exempel e-Results från Siemens Medical Systems och ePocrates patientjournaler.

Ännu finns det inga större medicinska IT-projekt för läkare (annat än datajournaler förstås) med koppling till det patientnära arbetet i den svenska sjukvården. Om Internetsajten Slashmed har rätt beror det på att vi ligger cirka 18 månader efter den amerikanska utvecklingen. Ännu finns det således hopp!